

[Niels Eriksen.]

varmt at anbefale, at vi vedtager det foresatte lovforslag.

H. C. Toft: Da folketinget i 1960 gennemførte loven om landbrugets finansieringsinstitut, gav jeg på mit partis vegne udtryk for stor tilfredshed med, at man på den måde i alt fald bidrog til at løse nogle af landbrugets finansieringsproblemer.

Der var ikke gået længe, efter at denne lov var en kendsgerning og realkreditlånefonden for landbruget var oprettet, før man kunne konstatere, at disse langfristede lån i denne lovgivning med en amortisationsperiode på 17-20 år havde for kort en løbetid, idet de, der skulle investere med langt sigte, stod over for betydelige afdrag. Ligesom ved generationsskifte kom de nyetablerede ud for store afdrag, samtidig med at de ofte stod over for at skulle bruge midler til finansiering af virksomheden i den ejendom, de havde købt.

Vi har derfor fra konservativ side flere gange givet udtryk for, at vi mente, at disse lån løb over for kort et åremål, og at afdragene derved belastede den enkelte landmand for hårdt, og at vi havde den opfattelse, at de netop skulle have en løbetid på 30 år, som den højtærede landbrugsminister nu gennem sit lovforslag åbner adgang til. Jeg kan på denne baggrund give lovforslaget min fulde tilslutning.

Aage Fogh: På partiets vegne skal jeg anbefale det foreliggende lovforslag. Det kan ikke nægtes, at det er med nogen betænkelighed, at i hvert tilfælde jeg går med til at give 30 år som afdragstid på disse lån fra realkreditfonden. Af to grunde; for det første fordi de obligationer, der udstedes, ikke kan konverteres, og for det andet fordi jeg ikke kan se, at realkreditinstitutionen løser nogen større opgave inden for landbruget. Det er ca. 10—12 år siden, vi her i det høje ting nedsatte en realkreditkommission, der skulle undersøge vilkårene for landbrugets kreditter og navnlig undersøge mulighederne for at skaffe lån mod pant i de flygtige værdier, d. v. s. besætning og inventar. Det var et langt og et drøjt kommissionsarbejde, og jeg har vistnok ret, når jeg siger, at jeg sjældent har set, at der kom så lidt ud af så meget som det, der var

tale om her. Resultatet blev nemlig, at bankerne og kreditforeningerne og hypotekforeningerne var så bundkonservative, at de overhovedet ikke kunne tænke sig noget nyt på disse områder, og då der var gået nogle år, fik vi altså landbrugets realkreditfond, der nu har virket ca. 3 år, og man kan begynde at se resultaterne af dets arbejde. Da der nu foreligger den situation, at de kommer med ønske om ændring af statutterne, er det vel rimeligt at anvende et par ord på de resultater, der er opnået.

Landbrugets realkreditfond har jo en meget fornem ledelse. Repræsentantskabet består af 16 bankdirektører, nationalbankdirektører og sparekassedirektører samt 4 af vore topledere inden for landbruget, der er bisiddere. Denne høje ledelse har antagelig mere til opgave at varetage pengefolkenes interesser end landmændenes, og det synes da også at være tilfældet.

Af den anden beretning, der er udsendt fra realkreditfonden, fremgår det, at i året 1962 er der udlånt eller givet tilbud om lån til godt 2.000 ejendomme i Danmark. Af disse 2.000 ejendomme er den ene tredjedel under 15 ha, idet 676 af ejendommene med mindre end 15 ha har fået tilbud fra realkreditfonden, medens der er 1.400-1.500 over 15 ha.

Når man nu betænker, at antallet af landbrugsejendomme under 15 ha er 125.000, medens antallet af landbrugsejendomme over 15 ha vel er lidt over 60.000, vil man se, at der er tale om en meget ensidig uddeling af lån til det større landbrug, og det kunne man selvfølgelig også vente; men dertil kommer, at landbrugets realkreditfond bevæger sig næsten på det samme område, hvor kreditforeningerne og hypotekforeningerne burde løse opgaven.

Landbrugets realkreditfond kommer aldrig ud over den grænse, hvor jord og bygningerne alene giver dækning, altså de flygtige værdier bliver ikke inddraget som dækningsobjekt, og der er tilmed den bestemmelse, at hvis det ved vurderingen viser sig, at inventar og besætning udgør mere end 40 pct. af de samlede værdier, så bliver værdien af besætning og inventar nedsat.

Heraf vil det altså fremgå, at det er nu, som det var tidligere, at lån mod pant i de flygtige værdier gives ikke, heller ikke af landbrugets realkreditfond, og at vi har 2,